

3. Megosztani kívánt nevelési-oktatási, módszertani modell

Együttnevelés a személyiségfejlesztés és a tanulástámogatás szolgálatában

**„Tanulni nem más, mint felfedezni, hogy valami lehetséges.
Tanítani pedig: megmutatni valakinek, hogy valami lehetséges.”
/Frederick S. Pearls/**

1. Integrált – inkluzív nevelő-oktató munka

A Budapest III. Kerületi Bárczi Géza Általános Iskola megalakulása, 1980 óta törekszik arra, hogy eltérő képességű gyerekeket együtt neveljen. A befogadó szemlélet a kezdetektől sajátossága volt az intézménynek, igyekeztünk a szakma fejlődését követve a lehetőségeket kihasználva alakítani az együttnevelés kereteit. 1994 óta fejlesztő-tehetséggondozó pedagógusok segítik ezt a munkát. (Alsó tagozaton évfolyamonként 1 fő, felsőtagozaton pedig 2 fő szakember – összesen 6 fő – dolgozik.)

A gyerekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alakítjuk ki a leghatékosabb szervezeti kereteket. Az együtt dolgozó pedagógusok, gyógypedagógusok, támogató szakemberek összehangolt munkája biztosítja a tanulók egyéni haladását, a hátránykompenzálást, a tehetségterületek feltérképezését és azok erősítését. Sokéves tapasztalat, hogy a többféle szervezési forma átgondolása, revíziója segíti az adott tanulási helyzethez igazodó munkamódszer kialakítását. A heterogén osztályokban alkalmazott differenciált óravezetés mellett a nívócsoportos bontott órák, a felzárkóztató és tehetséggondozó órák is támogatják az egyes gyerekek egyéni sajátosságaiban rejlő lehetőségek kiaknázását.

Iskolánk feladatának érzi, hogy minden tanuló számára biztosítsa az egyéni tovább haladást, a személyiség szabad kibontakoztatását, az aktív tanulás lehetőségét, miközben egy inkluzív befogadó intézményben együtt élve tanulják meg az együttműködést, egymás elfogadását. Az együttnevelés során elengedhetetlen, a tudatos közösségépítés, a biztonságos iskolai környezet, a megfelelő munkalétkör biztosítása.

Az intézmény pedagógusai számára is prioritás a folyamatos fejlődés, a szakmai együtt gondolkodás, a tapasztalatok megosztása, ellenőrzése, értékelése, szükségszerű újragondolása. Az integrált – inkluzív oktató-nevelő munka jógyakorlatának bemutatásával igyekszünk a 21. század kihívásainak megfelelő korszerű szemléletet bemutatni, az így szerzett tapasztalatokat és az eredményeket átadni.

Az iskola teljes egészét áthatja ez a gyakorlat, így célunk ennek széleskörű bemutatása. Az általános iskolák tanítói, tanárai, fejlesztő- és gyógypedagógusai alkotják elsődleges célcsoportunkat, de a témák egyrészt az óvodapedagógusok érdeklődése is számot tarthat.

2. Digitális eszközök és programok iskolai használata

2018 – 2022. valósult meg iskolánkban a VEKOP-7.3.3-17 számú, „A digitális oktatás pedagógiai eszközrendszerének és támogató környezetének kialakítása az Észak-Budapesti Tankerületi Központ intézményeiben” elnevezésű projekt.

A megvalósítás során tudatosan és tervszerűen építettük be mindennapi pedagógiai gyakorlatunk különböző területein - matematika, természettudományos tantárgyak, SNI és BTM-s tanulók fejlesztése és tehetséggondozás - a digitális eszközök alkalmazását. A digitális eszközök tanórai használatával – tapasztalatunk szerint – a projektbe bevont diákok motiváltabbá, együttműködőbbé, az ismeretek megszerzésében önállóbbá váltak, a teljesítményükben mutatkozó különbségeket sikerült csökkenteni. A digitális eszközök fejlesztésbe való bevonása a tanulási nehézséggel küzdő tanulók (BTM-s, SNI tanulók) hátránykompenzálásának biztosításában és esélyegyenlőségük javításában is jelentős előrelépést jelentett. Elkezdődött egy belső tudásmegosztás ezen a téren. A képzésben résztvevők tudásukat továbbadják a környezetükben dolgozóknak, gyakoriak a spontán továbbképzések, amikor valaki megmutatja, milyen új feladatlapot, szemléltető vagy gyakorló eszközt készített, talált és ismert meg. Ugyanakkor intézményen belüli szakmai programokon is középpontba került a digitális kultúra tudatos fejlesztése. Célunk, a pályázat során szerzett tapasztalatok, új ismeretek, tudás megosztása jógyakorlatok formájában, amelyekkel bemutatóórákon, műhelyfoglalkozásokon ismerkedhetnek meg az érdeklődők.

3. Fenntarthatóságra nevelés

A Budapest III. Kerületi Bárczi Géza Általános Iskola 2014-ben nyerte el az ÖKOISKOLA címet. Iskolánkban hosszú évek óta komoly munka folyik a környezettudatos nevelés érdekében. Felelősséget érzünk a jövő generációjának egészségtudatosabbá alakításáért, a természet értékei iránt fogékony, a fenntarthatóság szempontjait ismerő és vállaló ifjúság neveléséért. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy az iskola tanulói élményekre és tapasztalatokra épülő, tevékenységorientált környezeti és fenntarthatóságra nevelésben

részesüljenek. Iskolánkban átgondoltan, rendszerszerűen, mindennapi gyakorlatként van jelen a környezettudatosság, az egészségnevelés.

Az évek során folyamatos bővítésre kerültek a már meglévő elemek, tevékenységek az ökoiskolai léthez szükséges kritériumokkal. Folyamatossá vált az iskola zöldítése, nemcsak az udvaron, előkertben, folyosókon, hanem a rendezvények, programok környezete is természetközelié vált. A környezettudatos szemlélet áthatja a tanórákat, szakköröket, szüneteket, még az iskolarádió működését is. Az ökoiskolai lét a tantestület egészségének jól koordinált, szoros együttműködésén alapul. A fenntarthatóságra és egészségtudatosságra nevelés elképzelhetetlen a szülők és szakmai szervezetek bevonása nélkül.

Tevékenységünket 2021-ben az Örökös Ökoiskola cím elnyerése koronázta meg.

A jó gyakorlat bemutatásának célja olyan találkozások létrehozása, ahol tudásmegosztásra biztosítunk lehetőséget.

4. Tanítás-tanulás módszertan

A Budapest III. Kerületi Bárczi Géza Általános Iskola inkluzív szemléletű, különleges bánásmódot igénylő tanulókat többségi társaikkal együtt nevelő intézmény. Az iskola pedagógusainak elsődleges feladata, hogy megteremtsék az optimális tanulási feltételeket, biztosítsák a szükséges eszközöket, tevékenységrendszereket és megszervezzék az ismeretszerzéshez leghatékonyabb munkaformáit. Az eltérő szociális háttérű, kultúrájú, különböző képességű tanulók egy osztályban való oktatása, az egyes gyerekek tanulási szintjének megfelelő árnyalt, különböző nehézségű feladatokkal dolgozó módszerek és csoportban, párban való munka alkalmazása nagy kihívást jelent az iskola minden pedagógusának. A mi intézményünk a gyerekekre fókuszálva, kreatív hozzáállással, széleskörű szakmai tudással valósítja meg az integrált nevelést, alkalmazza a differenciálást, a kooperatív tanulást, a projektben való gondolkodást. Nagy hangsúlyt fektetünk a tevékenységalapú, élményszerű tanulásra a művészeti nevelésben is. Fókuszba helyezzük a gondolkodásfejlesztés és a problémamegoldás széleskörű alkalmazását és a játékos tanulási technikákat is.

Iskolánk pedagógusai kezdetektől keresik a személyiségükhöz leginkább igazodó eredményes módszereket, gyűjtik a jó gyakorlatokat.

A XXI. századi kihívásokhoz igazodó, aktív – önszabályozó – tanulást támogató módszerek mellett elengedhetetlen a biztonságos iskolai környezet megteremtése, ahol a gyerekek harmonikus közösséget alkotnak, és az iskola minden szereplője megkapja az őt megillető bizalmat, tiszteletet, hogy egy érzékenyen kezelt, valódi partneri kapcsolatban élhessenek

egymással. Ennek legfontosabb kritériuma, hogy a tanári munkában megvalósuljon a gyermekek magatartásának kezelése, a fegyelem megteremtése és fenntartása.

Az iskola fontos célja, hogy a fent említett módszereket, tapasztalatokat bemutató órákon, műhelyfoglalkozásokon, előadásokon mutassuk be az érdeklődő kollégáknak.

5. Fejlesztőpedagógusok munkájának támogatása

A Budapest III. Kerületi Bárczi Géza Általános Iskola egyedi sajátossága a komplex tehetséggondozás és felzárkóztatás. Az intézményben folyó integrált fejlesztés lehetőséget ad a hagyományos nevelési-oktatási keretek áttörésére. Az inkluzív szemlélet segíti a különleges bánásmódot igénylő tanulók együtt nevelését, a lemaradó, tanulási nehézséggel küzdő tanulók eredményes felzárkóztatását. Integráló intézményként kiemelt feladatunknak tekintjük a fejlesztést, a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók speciális igényeinek figyelembevételét, egyéni képességeikhez igazodó legeredményesebb fejlődésük elősegítését.

Az 1994 óta iskolánkban dolgozó fejlesztőpedagógusok feladatköre, munkája, és annak szervezeti keretei folyamatosan változtak a hatékonyság érdekében. A mára kialakult – egyedi – programban az alsó tagozaton dolgozó fejlesztőpedagógusok feladata a tehetségek támogatása is. A részképesség-nehézséggel küzdő tanulók felzárkóztatásával, valamint a tehetséges tanulókkal való foglalkozásban segíti az osztálytanítók munkáját. Az alsó tagozaton évfolyamonként egy-egy fejlesztő-tehetséggondozó pedagógus, ötödik évfolyamtól két fejlesztőpedagógus látja el a fejlesztési feladatokat.

A fejlesztőpedagógusok főbb feladatai:

- csoportos mérésekkel kiszűri a fejlesztésre szoruló gyermekeket,
- egyéni diagnosztikai eljárásokkal feltárja a kiválasztott tanuló képességstruktúráját,
- összegzi a tanulókról szerzett tapasztalatokat,
- megtervezi a csoportbeosztást a fejlesztési feladat és a gyermek lemaradásának mértéke szerint,
- egyéni fejlesztési tervet készít,
- a tervezőmunkában figyelembe veszi a szakszolgálat véleményét,
- olvasás- írástempó és számolási készség mérést végez.

A fejlesztő-tehetséggondozó pedagógusok bemutató órákon, műhelyfoglalkozásokon rendszeresen bemutatják munkájukat, melyre az elmúlt években is óriási igény mutatkozott. A törvényi változások figyelembevételével tájékoztatnak a legfontosabb adminisztrációs

feladatokról, és megválaszolják az ellenőrzés/értékelés kapcsán felmerülő kérdéseket. Az intézmény célja, hogy az érdeklődő fejlesztőpedagógus kollégákat abban segítse, hogy iskolájukban a helyi igényekhez igazodva a lehető legoptimálisabb működési kereteket tudják kialakítani.

6. Szervezeti tanulás, intézményfejlesztés

Az iskolai nevelő-oktató munka sikerére jelentős hatást gyakorolhat a pedagógusok hatékony együttműködése. A jól képzett, szakmailag felkészült és folyamatosan fejlődni képes pedagógusok a tanulói eredményesség kulcsai. A hagyományos továbbképzések mellett új, rugalmasabb személyre szabott fejlődési lehetőségek jelentek meg. Az új alternatívák egyike az együttműködésre épülő tanulás.

Ha az iskola pedagógusközössége tanuló szakmai közösségként működik, eredményesen valósulhat meg a tanulási folyamatok támogatása, a horizontális tanulás, a belső tudásmegosztás. A tanuló szakmai közösség működésének középpontjában a tanulók tanulása, a tanulási eredményesség javítása áll. Ebben elengedhetetlen a pedagógusok együttműködése, a közös gondolkodás, a csapatmunka és az eredmények eléréséért vállalt közös felelősség. A szakmai műhelyeken olyan módszerekből, gyakorlatokból adunk ízelítőt, amelyek támogatják a szervezeti tanulást, a szakmai közösségek működését, ezáltal hozzájárulnak pedagógusok folyamatos szakmai fejlődéséhez.